

DE MEINWEG: NATIONAAL PARK OF RECREATIEOORD

Enkele jaren geleden heeft het natuurgebied ten oosten van Herkenbosch de status van Nationaal Park in oprichting gekregen. Wat dit betekent wordt nu zo ongeveer duidelijk. In eerste instantie dachten de natuurbeschermers in Midden-Limburg dat de natuurwaarden van het park veiliggesteld zouden worden en een enkele optimist dacht zelfs aan de mogelijke uitbouw van het park tot een groot natuurgebied vanaf Roermond tot over de Duitse grens van het Roerdal tot het Swalmdal. Een kijkje op de kaart leert dat dit geen dagdromerij is en dat enige daadkracht van bestuurderen wonderen zou doen.

In 1993 is het park nog steeds in oprichting; nog niet af denk je dan. Onderwijl is er een adviesorgaan ingesteld en zijn er leuke ruiterspaden en wandelroutes ontworpen met als summum een vlondertje in de Rolvennen. Resultaat: de recreatiedruk op het park is sterk toegenomen. Op een zondagse middag lopen overal mensen. Venhof, Melickerven, Elfenmeer, Steenheuvel, Sint Ludwig: overal is het druk. Met behulp van de routes en parkeerplaatsen is het publiek goed over het park gespreid. De recreant wordt in de watten gelegd. Er is een invalidenpad en een uitkijktoren in de maak. Voor de uitbreiding van de parkeerplaats is zelfs het riant bedrag van acht ton gevoteerd. Gidsen vertrekken vanaf allerlei punten voor excursies en ook de horeca rond het park breidt zijn nering uit. Men kan zelfs een huifkar huren en zich door het terrein laten rijden. Kortom voor de recreant is de status nationaal park in oprichting een succes.

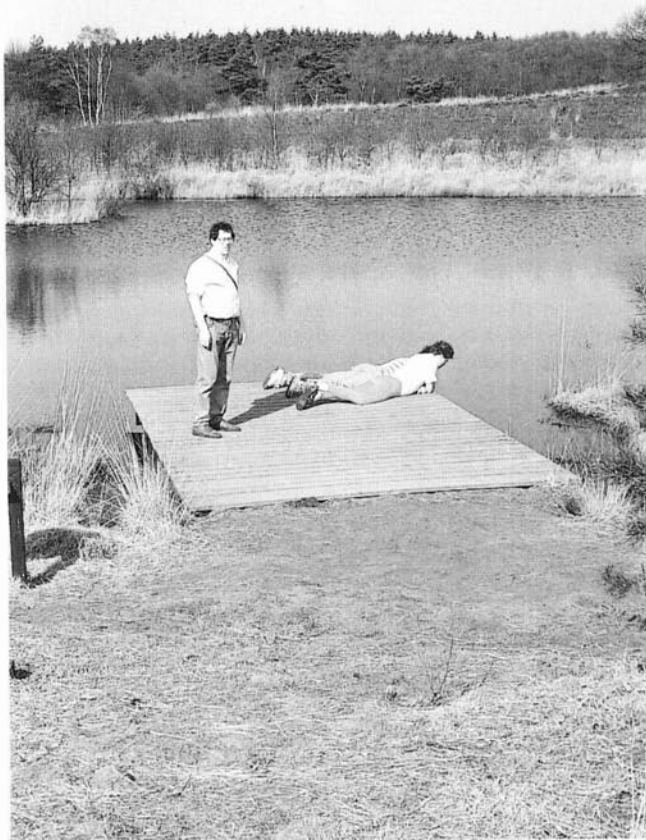
Met de recreant gaat het goed, die mag geenszins mopperen. Maar hoe vergaat het de dieren en planten. Ook die mopperen minder: ze worden gestaag zeldzamer. De Adder, de trots van de Meinweg, gaat langzaam in aantal achteruit. Voor het behoud van het Wilde zwijn moest zelfs de Raad van State in het geweer komen. Planten als Klokjesgentiaan en Beenbreek hebben zich teruggetrokken in enkele refugia. Nachtzwaluw en Heideblauwtje, ze nemen in aantal af. Het adviesorgaan houdt zich met deze achteruitgangen bezig en produceert adviezen en rapporten. Dat is al een hele verbetering ten opzichte van de tijd voordat het natuurgebied de status nationaal park verwierf. In de uitvoerende sfeer wordt vrijwel niets ondernomen. Tenzij men het poten van dennebomen op voormalige akkers, het begrazen met schapen en de aanleg of verbreding van paden tot het natuurbe-

heer wil rekenen. Toezicht of de recreanten op de paden blijven (dat is hun territorium), is zeer beperkt.

Geld voor de aanstelling voor meer boswachters of toezichthouders is er niet. De enige boswachter op de Meinweg moet ook de rust op enkele andere eigendommen van Staatsbosbeheer bewaken. De verdroging wordt elk jaar erger. De Bosbeek valt gedeeltelijk droog en sommige vennen en poelen moeten regelmatig worden uitgediept, zodat ze het karakter van diepe bomkraters krijgen. Ook het Melickerven valt de laatste jaren droog. Ondanks dit watertekort staat bij Venhof nog een gemaal om het water weg te pompen uit Limburgs enige echte polder.

Niet alleen Staatsbosbeheer, de beheerder van het terrein, schiet tekort in een natuurgerichte visie voor het gebied, datzelfde geldt ook voor de omliggende gemeenten. Planologisch wordt de Meinweg nog immer verkleind. De officiële grens van het park is zo minimaal mogelijk getrokken, zodat alles wat er niet per se bij hoefde er buiten valt. Grote bospercelen, bufferzones en dergelijke kunnen nog altijd worden volgebouwd. De Zandbergen zijn al in de jaren zeventig als natuurgebied verloren gegaan ten gunste van

De vlonder in de Rolvennen: was dit nu wijs beleid? (foto Els Jans)

een camping en een bungalowpark. Vijf jaar geleden stond er nog bos waar het industriegebied Heide uitbreidde bij Herkenbosch Station. Twee jaar geleden is daar ook een deel van het Bremmersbos opgeofferd om er een 18 holes grote golfbaan aan te leggen. De gemeente Roermond opperde vorig jaar het plan om het voormalige bos van de Rijksschietbaan te gebruiken als industrieterrein: ze kunnen hun fabriekjes blijkbaar niet meer kwijt. Het is dat de provincie dit te gortig vond en ingreep, maar nog steeds is dit onzalige plan niet definitief van de baan. De ecologische verbinding tussen Roerdal en Meinweg, die tot eind jaren zeventig nog volop aanwezig was, is nu grotendeels volgebouwd met industrie en dreigt in de jaren negentig verder te worden verbroken.

De autoriteiten huilen krokodilletranen als het over de Meinweg gaat. Voortvarend en positief gedrag kan ze niet worden aangewreven. Staatsbosheer en de twee omliggende gemeenten Roerdalen en Roermond ondernemen niet veel. Afsluiting van wegen gebeurt met veel moeite. Het mag de recrea-

tie niet hinderen. Roermond heeft zelfs geen visie ontwikkeld over hoe het park te zien als natuurgebied in plaats van als potentieel industrieterrein. Een riante entree van het nationale park gelegen vlakbij de wijk de Donderberg zou de stad toch extra allure geven. Roerdalen heeft eveneens een halfslachtig beleid van natuurbevordering en kleine aantastingen toelaten. Krachtige bestemmingsplannen met bufferzones en gebiedsuitbreiding van het park zouden wonderen doen. De beheerder Staatsbosbeheer gedraagt zich als een tandeloze tijger. Onder het mom van we hebben geen geld voor grootschalig natuurbeheer worden kleinere recreatieve voorzieningen aangelegd. Verzet tegen wateronttrekkingen (waterleiding, omliggende industrieën) en slechte bestemmingsplannen is er nauwelijks. De Meinweg verlept de laatste jaren steeds meer, ondanks de status van nationaal park in oprichting. Wat het natuurgebied nodig heeft is een beetje water en een heleboel verstandige bestuurders, die hun nek durven uitsteken.

Reinier Akkermans

VERENIGINGSNIEUWS

EXCURSIEPROGRAMMA VLEERMUISWERKGROEP LIMBURG 1993

In het komende veldseizoen hebben de vleermuisliefhebbers van de Zoogdierenwerkgroep weer een interessant excursieprogramma vastgesteld. Hieronder vindt u een overzicht van de activiteiten. In geval van slechte weersomstandigheden dient u de betreffende contactpersoon te bellen, het is namelijk mogelijk dat de excursie dan niet doorgaat.

4 juni: excursie naar de Bergseheide, Berg en Terblijt (gemeente Valkenburg). Tijdens deze excursie zal speciaal aandacht worden besteed aan de herkenning van de Baardvleermuis, Franjestaart en Vale vleermuis. Vertrek om 21.15 uur bij de kerk van Berg en Terblijt. Nadere inlichtingen bij Ludy Verheggen (tel. 046-742357).

18 juni: inventarisatie van het IJzeren Bosch te Susteren. In dit veelbelovende oude loofbos is nog niet eerder naar vleermuizen gezocht. Aanvang excursie om 21.30 uur bij het station van Susteren. Inlichtingen bij Willem Vergoossen, 04754-85485.

2 juli: excursie landgoed Geysteren. Deze excursie is georganiseerd met de bedoeling om meer zekerheid te krijgen over het voor-

komen van de Vale veermuis en Baardvleermuis in deze regio. Vertrek om 21.30 uur, kerk Geysteren. Inlichtingen bij Ludy Verheggen, 046-742357.

3 september: excursie kasteelpark Elsloo. Dit parkgebied kent een hoge dichtheid aan paarplaatsen van de Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Er zal speciale aandacht worden besteed aan herkenning van de sociale geluiden van de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. De excursie begint om 20.00 uur bij de parkeerplaats van kasteel Elsloo. Nadere inlichtingen bij Ludy Verheggen, 046-742357.

17 september: inventarisatie van het grindgatengebied bij Roermond. Meervleermuizen, Ruige dwergvleermuizen, Franjestaarten, Watervleermuizen en Rosse vleermuizen: kortom het hele spectrum van boven water jagende soorten in een rivierenlandschap kan tijdens deze excursie worden verwacht. We besteden speciale aandacht aan de Meervleermuis. Vertrek om 19.30 uur bij de kerk van Linne. Inlichtingen bij Willem Vergoossen, 04754-85485.

Ludy Verheggen,
Breitnerstraat 57, 6165 VN Geleen

OPRICHTING MOSSENSTUDIEGROEP

Mossen worden door de meeste floristen letterlijk en figuurlijk over het hoofd gezien. Men vindt ze te klein en te moeilijk, het instrumentarium dat noodzakelijk geacht wordt om ze te bekijken te duur en de handboeken te slecht verkrijgbaar. Koudwatervrees en smoezen: met een goede loupe kom je een heel eind en op het Natuurhistorisch Museum staat een flink aantal goede binoculairs en microscopen gereed voor belangstellenden. Wat de handboeken betreft: er is sinds kort een uitstekend determinatie-handwerk voor alle Nederlandse mossen, een fraaie atlas met afbeeldingen per soort en een fraaie verspreidingsatlas uitgegeven door de KNNV. Ook die zijn in 'ons' Museum in te zien.

Tijdens de oprichtingsbijeenkomst van de Mossenstudiegroep op 19 maart is besloten dat we ons in eerste instantie op de soorten die voorkomen in bossen zullen richten. Dat wil zeggen dat we mossen uit bossen zullen verzamelen en op de avondbijeenkomsten zullen determineren met behulp van het KNNV-determinatieboekje 'Bosmossen'. Kortom: we kunnen aan de slag. Belangstellenden worden verzocht om aanwezig te zijn op de eerste avondbijeenkomst op 14 mei a.s. om 20 uur in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Tot ziens!

Henk Hillegers